

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO PRAVOSUĐA**

Prijedlog Zakona broj _____

**PRIJEDLOG
ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O SUDOVIMA**

Zagreb, lipanj 2010.

P R I J E D L O G

ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SUDOVIMA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima nalazi se u odredbama članka 117., 118., 120., 122. i 123. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 41/01 – pročišćeni tekst i 51/01 i 76/10).

II. OCJENA STANJA, OSNOVNA PITANJA KOJA TREBA UREDITI ZAKONOM I POSLJEDICE DONOŠENJA ZAKONA

Zakon o sudovima donesen je 21. prosinca 2005. godine („Narodne novine“, broj 150/05.). Hrvatski sabor donio je izmjene i dopune ovoga Zakona 9. veljače 2007. godine («Narodne novine», broj 16/07), 3. listopada 2008. godine („Narodne novine“, broj 113/08) i 21. prosinca 2009. („Narodne novine“, broj 153/09).

Hrvatski sabor dana 18. lipnja 2010. godine, donio je Promjene Ustava Republike Hrvatske. Ovim Promjenama značajno su izmijenjene odredbe Ustava RH kojima se uređuje sudbena vlast.

S obzirom na navedene Promjene Ustava RH i ulogu Državnog sudbenog vijeća koje kao samostalno i neovisno tijelo osigurava samostalnost i neovisnost sudbene vlasti u Republici Hrvatskoj bilo je nužno pristupiti izmjenama Zakona o sudovima, kao i Zakona o Državnom sudbenom vijeću. Prema sadašnjem Zakonu o sudovima uvjeti za imenovanje i razrješenje sudaca, kao i predsjednika sudova bili su propisani ovim Zakonom.

Kako je Promjenama Ustava RH utvrđen djelokrug Državnog sudbenog vijeća i navedene odredbe Zakona o sudovima nužno je izlučiti iz ovoga Zakona i ugraditi u Zakon o Državnom sudbenom vijeću.

Stoga se ovim Zakonom prvenstveno uređuje ustrojstvo, djelokrug i stvarna nadležnost sudova, ako nije određena drugim zakonom, unutarnje ustrojstvo sudova, unutarnje ustrojstvo Vrhovnog suda RH, prava i dužnosti sudaca, imenovanje sudaca porotnika, stalnih sudskih vještaka, tumača i procjenitelja, kao i sredstva za rad sudova i zaštita osobe i imovine pravosudnih tijela.

Ovim Zakonom pojedine odredbe Zakona o sudovima usklađuju se sa Promjenama Ustava RH. U dijelu Zakon u kojem se uređuje unutarnje ustrojstvo sudova

posebno se određuje da se u županijskim i općinskim sudovima osnivanju sudski odjeli za postupanje u predmetima kaznenih djela iz nadležnosti USKOK-a, sukladno Zakonu o suzbijanju korupcije i organiziranog kriminaliteta, te da se godišnjim rasporedom poslova određuju suci i službenici za postupanje u tim predmetima kao i obvezu sudaca i sudskih službenika na sigurnosnu provjeru.

Odredbe članka 73.a, 74., 74.a, 75., 88., 101. i 102. Zakona o sudovima brišu se jer se uvjeti za imenovanje sudaca uređuju Zakonom o Državnom sudbenom vijeću.

Također se i odredbe članaka 109., 110., 111., 112., 113., 114., 115. i 116. Zakona o sudovima brišu jer se imenovanje i razrješenje predsjednika sudova uređuje Zakonom o Državnom sudbenom vijeću.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za potrebe ovog Zakona nije potrebno osigurati sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2010. godinu, jer su u Državnom proračunu za ovu godinu predviđena sredstva za redovno poslovanje sudova.

IV. TEKST IZMJENA I DOPUNA ZAKONA

Prilaže se tekst prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima.

V. TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU

PRIJEDLOG

ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O SUDOVIMA

Članak 1.

U Zakonu o sudovima („Narodne novine“, br. 150/05, 16/07, 113/08 i 153/09) članak 1. mijenja se i glasi:

„Članak 1

Ovim se Zakonom uređuje ustrojstvo, djelokrug i stvarna nadležnost sudova ako nije određena drugim zakonom, unutarnje ustrojstvo sudova, unutarnje ustrojstvo Vrhovnog suda Republike Hrvatske, prava i dužnosti sudaca, imenovanje sudaca porotnika, stalnih sudskih tumača, vještaka, procjenitelja, sredstva za rad sudova i zaštita osoba i imovine pravosudnih tijela.“

Članak 2.

U članku 5. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Sudovi sude na osnovi Ustava, zakona i drugih važećih izvora prava.“

Članak 3.

U članku 15. stavak 2. iza riječi: „općinski“, stavlja se zarez (,), a riječ: „i“ briše se, a iza riječi: „trgovački“ dodaju se riječi: „upravni i županijski“.

Članak 4.

U članku 24. točka 1. riječi: „zakona i ravnopravnost građana“ zamjenjuju se riječima: „prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni“.

Članak 5.

U članku 32. dodaju se novi stavci 2. i 3. koji glase:

„(2) U Županijskim sudovima u Zagrebu, Splitu, Rijeci i Osijeku osnivaju se sudski odjeli za postupanje u predmetima kaznenih djela iz nadležnosti USKOK-a.

(3) U općinskim sudovima u sjedištu županijskih sudova iz prethodnog stavka ovoga članka, predsjednici sudova dužni su osnovati poseban sudski odjel za postupanje u predmetima kaznenih djela iz nadležnosti USKOK-a.“

Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 4.

Iza stavka 4. dodaju se novi stavci 5. i 6.

(5) Godišnjim rasporedom poslova određuju se suci i sudski službenici za rad na predmetima iz nadležnosti Zakona o USKOK-u.

(6) Na predmetima iz nadležnosti Zakona o USKOK-u mogu raditi suci i sudski službenici koji su prošli sigurnosnu provjeru, sukladno Zakonu o sigurnosnim provjerama.”

Članak 6.

U članku 33. iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

„(4) Na sjednicama sudskih odjela Visokog upravnog suda Republike Hrvatske razmatraju se pitanja od zajedničkog interesa za upravne sudove, kao i nacrti zakona kojima se uređuju pitanja iz djelokruga toga suda.“

Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 5.

Stavak 5. mijenja se i glasi:

„(5) Na sjednici odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske razmatraju se pitanja od zajedničkog interesa za pojedine ili sve sudove s područja Republike Hrvatske, te se razmatraju i daju mišljenja o nacrtima propisa iz pojedinoga pravnog područja.“

Članak 7.

U članku 35. stavku 3. iza riječi: „Upravnog suda Republike Hrvatske“ dodaju se riječi: „Visokog upravnog suda Republike Hrvatske“.

Članak 8.

U članku 37. stavak 1. podstavak 2. mijenja se i glasi:

„ – daje mišljenje o kandidatima za predsjednika suda,“

Članak 9.

Članak 73. briše se.

Članak 10.

Članak 73.a briše se.

Članak 11.

Članak 74. briše se.

Članak 12.

Članak 74.a briše se.

Članak 13.

Članak 75. briše se.

Članak 14.

Članak 88. briše se.

Članak 15.

Članak 101. briše se.

Članak 16.

Članak 102. briše se.

Članak 17.

U članku 103. dodaje se stavak 4. koji glasi:

„(4) Rješenje o privremenom upućivanju suca iz stavka 1. ovoga članka donosi ministar pravosuđa uz suglasnost predsjednika suda u kojem sudac obnaša sudačku dužnost i uz suglasnost predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske.“

Članak 18.

U članku 105. u stavku 2. iza riječi: „Ministarstvo pravosuđa“ dodaju se riječi: „i Pravosudnu akademiju“.

U stavku 4. iza riječi: „obnaša sudačku dužnost“ dodaju se riječi: „i uz suglasnost predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske.“

Članak 19.

U članku 109. stavci 3., 4. i 5. brišu se.

Članak 20.

Članak 110. briše se.

Članak 21.

Članak 111. briše se.

Članak 22.

Članak 112. briše se.

Članak 23.

Članak 113. briše se.

Članak 24.

Članak 114. briše se.

Članak 25.

Članak 115. briše se.

Članak 26.

Članak 116. briše se.

Članak 27.

Članak 121. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Sud može imati službenike drugih struka sa završenim odgovarajućim stručnim studijem i završenim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem i propisanim radnim iskustvom defektološkoga, sociološkoga, pedagoškoga, ekonomskoga, knjigovodstveno--financijskog i drugoga odgovarajućeg obrazovanja.”

Članak 28.

Članak 122. stavak 1. mijenja se i glasi:

“(1) Ministarstvo pravosuđa planom prijama određuje svake godine broj raspoloživih vježbeničkih mjesta u sudovima na prijedlog predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske u skladu s mjerilima za određivanje broja službenika u sudovima.”

Članak 29.

U članku 137. stavak 7. mijenja se i glasi:

„(7) Popis stalnih sudskih tumača za sve sudove objavljuje se na web stranicama Ministarstva pravosuđa.“

Članak 30.

U članku 139. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Za obavljanje sudskog vještačenja fizičke osobe moraju imati završen odgovarajući sveučilišni studij, preddiplomski i specijalistički studij i diplomski sveučilišni studij. Sudsko vještačenje iznimno može obaviti i fizička osoba sa završenom srednjom školskom spremom odgovarajuće struke, a pravne osobe mogu obavljati sudsko vještačenje samo u okviru svoje registrirane djelatnosti pod uvjetom da to obavljaju njihovi djelatnici koji ispunjavaju uvjete kao i fizičke osobe.“

Članak 31.

Članak 142. mijenja se i glasi:

„Članak 142.

Popis pravnih osoba koje obavljaju sudsko vještačenje i stalnih sudskih vještaka za sve sudove objavljuje se na web stranicama Ministarstva pravosuđa.”

Članak 32.

Postupci imenovanja predsjednika sudova nastaviti će se i provesti po odredbama Zakona o sudovima („Narodne novine“ broj 150/05, 16/07, 113/08 i 153/09).

Članak 33.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Narodnim novinama“, osim članak 6.ovoga Zakona u dijelu kojim se članak 33. dopunjuje novim stavkom 4., koji stupa na snagu 1. siječnja 2012. godine.

O B R A Z L O Ž E N J E

Članak 1. – ovim člankom propisuje se djelokrug Zakona, s time da se odredbe kojima se utvrđuju uvjeti za imenovanje i razrješenje sudaca i predsjednika sudova prenose u Zakon o Državnom sudbenom vijeću, jer promjene Ustava Republike Hrvatske propisuju da Državno sudbeno vijeće samostalno odlučuje o imenovanju, napredovanju, premještanju, razrješenju i stegovnoj odgovornosti sudaca i predsjednika sudova.

Članak 2. – ovim člankom usklađuje se članak 5. stavak 1. Zakona o sudovima s člankom 18. Promjene Ustava RH.

Članak 3. – ovim člankom u članku 15. stavku 2. dodaje se da osim prekršajnih, općinskih i trgovačkih sudova mogu iznimno i upravni i županijski sudovi obavljati sudbenu vlast i izvan sjedišta suda u određene sudbene dane ili osnivanjem stalnih službi ili odjela.

Članak 4. – ovim člankom usklađuje se članak 24. točka 1. sa odredbom članka 19. Promjene Ustava RH.

Članak 5. – ovim člankom dodaju se novi stavci 2. i 3. članka 32. kojima se propisuje da se u županijskim sudovima Zagrebu, Splitu, Rijeci i Osijeku osnivanju posebni sudski odjeli za postupanje u predmetima kaznenih djela iz nadležnosti USKOK-a. Stavkom 3. ovoga članka propisuje se da u općinskim sudovima u sjedištu županijskih sudova, predsjednici sudova su dužni osnovati posebne odjele za postupanje u predmetima kaznenih djela iz nadležnosti USKOK-a, a godišnjim rasporedom poslova određuju se suci i sudski službenici za rad na tim predmetima. Suci i sudski službenici koji rade na predmetima iz nadležnosti USKOK-a dužni su proći sigurnosnu provjeru sukladno Zakonu o sigurnosnim provjerama.

Članak 6. – u članku 33. iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. kojim se propisuje da se na sjednicama sudskih odjela Visokog upravnog suda RH razmatraju pitanja od zajedničkog interesa za upravne sudove, kao i nacrti zakona kojima se uređuju pitanja iz djelokruga toga suda. Ovo je nužno urediti s obzirom da Visoki upravni sud RH kao i upravni sudovi započeti će sa radom 1. siječnja 2012. godine.

Članak 7. – ovim člankom u članku 35. stavak 3. iza riječi: „Upravnog suda Republike Hrvatske“, dodaju se riječi: „Visokog upravnog suda Republike Hrvatske“.

Članak 8. – s obzirom da se Zakonom o Državnom sudbenom vijeću propisuje postupak imenovanja predsjednika sudova, ovim se člankom propisuje da sudačko vijeće više ne predlaže kandidate za predsjednike sudova, već da sudačko vijeće daje mišljenje o kandidatima koji su podnijeli svoju prijavu za imenovanje za predsjednika suda.

Članak 9. – 13 - ovim člancima brišu se članci 73, 73.a, 74, 74.a i 75. Zakona o sudovima, kojima su utvrđeni uvjeti za imenovanje za sudaca jer se uvjeti za imenovanje sudaca uređuju Zakonom o državnom sudbenom vijeću.

Članak 14. – ovim člankom briše se članak 88. Zakona o sudovima kojim je propisano ocjenjivanje sudaca koji se prvi puta imenuju za suca. Promjenama Ustava RH brisana je odredba članka 122. stavak 2. Ustava RH, kojom se suci imenuju prvi puta na vrijeme od pet godina.

Članak 15. - ovim člankom briše se članak 101. Zakona o sudovima jer je prestanak sudačke dužnosti uređen Zakonom o Državnom sudbenom vijeću.

Članak 16. – ovim člankom briše se članak 102. Zakona o sudovima, jer je upućivanje na rad u slučaju ukidanja ili preostroja suda uređeno Zakonom o Državnom sudbenom vijeću.

Članak 17. – ovim člankom u članku 103. Zakona o sudovima dodaje se stavak 4. kojim se propisuje da rješenje o privremenom upućivanju na rad u sud višeg stupnja donosi ministar pravosuđa, uz suglasnost predsjednika suda u kojem sudac obnaša sudačku dužnost i uz suglasnost predsjednika Vrhovnog suda RH.

Članak 18. – ovim člankom dopunjuje se stavak 2. članka 105. Zakona o sudovima tako da sudac može uz svoj pristanak biti raspoređen i na poslove u Pravosudnu akademiju. Rješenje o rasporedu suca iz stavka 1. i 2. članka 105. Zakona o sudovima donosi ministar pravosuđa uz suglasnost predsjednika suda u kojem sudac obnaša sudačku dužnost i uz suglasnost predsjednika Vrhovnog suda RH.

Članak 19 . – u članku 109. stavak 3., 4. i 5. brišu se jer postupak imenovanja predsjednika suda je u nadležnosti Državnog sudbenog vijeća i uređen je Zakonom o Državnom sudbenom vijeću.

Članci 20. – 26. – odredbe članka 110., 111., 112., 113., 114., 115. i 116. Zakona o sudovima brišu se, jer je imenovanje i razrješenje predsjednika suda uređeno Zakonom o Državnom sudbenom vijeću.

Članak 27. – ovim člankom usklađuju se stupnjevi obrazovanja koje moraju imati stručni suradnici koji se u sudu zapošljavaju kao sudski službenici.

Članak 28. – ovim člankom mijenja se članak 122. stavak 1. Zakona o sudovima, jer broj raspoloživih vježbeničkih mjesta u sudovima planom utvrđuje Ministarstvo pravosuđa na prijedlog predsjednika Vrhovnog suda RH. Time se ova odredba usklađuje sa zakonom o vježbenicima u pravosudnim tijelima i polaganju pravosudnog ispita.

Članak 29. – ovim člankom mijenja se stavak 7. članka 137. Zakona o sudovima, te se propisuje da Ministarstvo pravosuđa popis stalnih sudskih tumača za sve sudove objavljuje na web stranici Ministarstva, a ne kao do sada u „Narodnim novinama“.

Članak 30. – ovim se člankom mijenja stavak 2. članka 139. na način da se uvjeti za imenovanje za stalnog sudskog vještaka u pogledu završene školske izobrazbe usklađuje sa odgovarajućim stupnjem obrazovanja propisanim Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju.

Članak 31. – ovim člankom propisuje se da se popis stalnih sudskih vještaka za sve sudove objavljuje na web stranicama Ministarstva pravosuđa.

Članak 32. – svi postupci koji su u tijeku za imenovanje predsjednika sudova provesti će se i dovršiti po odredbama Zakona o sudovima („Narodne novine“ broj 150/05, 16/07, 113/08 i 153/09).

Članak 33. – ovim člankom propisuje se da ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Narodnim novinama“, osim članka 6. ovoga Zakona u dijelu kojim se članak 33. dopunjuje novim stavkom 4., a koji stupa na snagu 1. siječnja 2012. godine.

V. TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje ustrojstvo, djelokrug i stvarna nadležnost sudova ako nije određena drugim zakonom, unutarnje ustrojstvo sudova, unutarnje ustrojstvo Vrhovnog suda Republike Hrvatske, uvjeti za imenovanje i razrješenje sudaca, sudaca porotnika i predsjednika sudova, njihova prava i dužnosti, zaštita osoba i imovine pravosudnih tijela.

Članak 5.

- (1) Sudovi sude na osnovi Ustava i zakona.
- (2) Sudovi sude i na osnovi međunarodnih ugovora koji su dio pravnog poretka Republike Hrvatske.
- (3) Sudovi primjenjuju i druge propise koji su donijeti sukladno Ustavu, međunarodnom ugovoru ili zakonu Republike Hrvatske.

Članak 15.

- (1) Sudovi sude u svom sjedištu.
- (2) Prekršajni, općinski i trgovački sudovi mogu iznimno obavljati sudbenu vlast i izvan sjedišta suda u određene sudbene dane ili osnivanjem stalnih službi ili odjela.
- (3) Odluku o održavanju sudbenih dana donosi predsjednik neposredno višeg suda.
- (4) Odluku o osnivanju stalnih službi ili odjela izvan sjedišta suda donosi ministar pravosuđa nakon pribavljenog mišljenja predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Članak 24.

Vrhovni sud Republike Hrvatske:

1. osigurava jedinstvenu primjenu zakona i ravnopravnost građana, te jednakost svih pred zakonom,
2. odlučuje o izvanrednim pravnim lijekovima protiv pravomoćnih odluka sudova u Republici Hrvatskoj i o redovnim pravnim lijekovima kad je to propisano posebnim zakonom,
3. rješava o sukobu nadležnosti kad je to propisano posebnim zakonom,
4. razmatra aktualna pitanja sudske prakse, analizira potrebe za stručnim usavršavanjem sudaca, savjetnika i sudskih vježbenika i obavlja druge poslove određene zakonom.

Članak 32.

- (1) U sudovima u kojima ima više sudskih vijeća, odnosno sudaca pojedinaca koji odlučuju o stvarima iz jednog ili više srodnih pravnih područja ustanovljuju se odjeli u čiji sastav ulaze suci koji o tim stvarima odlučuju.
- (2) Godišnjim rasporedom poslova ustrojava se odjel, te određuje predsjednik odjela koji rukovodi njegovim radom.

Članak 33.

(1) Na sjednicama sudskih odjela razmatraju se pitanja od interesa za rad odjela a posebice: ustrojstvo unutarnjeg poslovanja, praćenje rada, raspravljanje o spornim pravnim pitanjima, ujednačavanje sudske prakse i pitanja važna za primjenu propisa pojedinih pravnih područja iz nadležnosti suda, unapređivanje metode rada i stručno usavršavanje sudaca, sudskih savjetnika i sudačkih vježbenika raspoređenih na rad u odjel.

(2) Na sjednicama sudskih odjela županijskog suda, Visokoga prekršajnog suda Republike Hrvatske i Visokoga trgovačkog suda Republike Hrvatske razmatraju se i pitanja od zajedničkog interesa za sudove nižeg stupnja s područja tih sudova.

(3) Na sjednicama sudskih odjela Upravnog suda Republike Hrvatske razmatraju se pitanja značajna za primjenu propisa iz pojedinih upravnih područja kao i nacrti zakona kojima se uređuju pitanja iz djelokruga tog suda.

(4) Na sjednici odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske pored odlučivanja u postupku propisanom u članku 59. ovoga Zakona razmatraju se pitanja od zajedničkog interesa za pojedine ili sve sudove s područja Republike Hrvatske, te se razmatraju i daju mišljenja o nacrtima propisa iz pojedinoga pravnog područja.

Članak 35.

(1) Sjednica odjela ili sudaca saziva se i kad se utvrdi da o pitanjima primjene zakona postoje razlike u shvaćanjima između pojedinih vijeća ili sudaca, ili kad jedno vijeće ili sudac odstupi od ranije prihvaćenog pravnog shvaćanja.

(2) Kad u određenom slučaju vijeće ili sudac donese odluku koja nije sukladna s pravnim shvaćanjem kojega drugog vijeća ili suca izraženom u već donesenoj odluci, predsjednik odjela ili predsjednik suda može odrediti da se zastane sa slanjem prijepisa odluke i da se razlike u pravnim shvaćanjima rasprave u sjednici odjela. Ako u tom slučaju sjednica odjela zauzme shvaćanje protivno donesenoj odluci vijeća ili suca, vijeće ili sudac koji je donio odluku dužan je o predmetu ponovno odlučivati.

(3) Pravno shvaćanje prihvaćeno na sjednici sudskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Upravnog suda Republike Hrvatske, Visokoga prekršajnog suda Republike Hrvatske, Visokoga trgovačkog suda Republike Hrvatske i županijskog suda obvezno je za sva drugostupanjka vijeća ili suce pojedince toga odjela.

Članak 37.

(1) Sudačko vijeće:

- daje ocjenu obnašanja sudačke dužnosti,
- predlaže kandidate za predsjednike sudova,
- obavlja druge poslove određene ovim Zakonom i Sudskim poslovníkom.

(2) Sudačka vijeća dužna su podnositi izvješća o svome radu sucima sudova koji su ih izabrali najmanje jednom godišnje, a po potrebi ih i na druge načine obavještavati o obavljanju poslova iz svoje nadležnosti.

Članak 73.

Za suca može biti imenovan državljanin Republike Hrvatske, koji ima završen sveučilišni diplomski studij prava i položen pravosudni ispit, radno iskustvo u skladu s ovim Zakonom, stručnu sposobnost i iskazane radne sposobnosti.

Članak 73.a

Za suca može biti imenovan državljanin Republike Hrvatske koji ima završenu Državnu školu za pravosudne dužnosnike, radno iskustvo u skladu s ovim Zakonom, osim za suca Vrhovnog suda Republike Hrvatske može biti imenovana osoba koja je najmanje 15 godina radila kao pravosudni dužnosnik ili isto toliko godina bila odvjetnik, javni bilježnik, sveučilišni profesor pravnih znanosti koji ima položen pravosudni ispit i najmanje 15 godina radnog iskustva i ugledni pravnik s položenim pravosudnim ispitom i najmanje 20 godina radnog iskustva koji se je dokazao svojim stručnim radom na određenom pravnom području kao i stručnim i znanstvenim radovima.

Članak 74.

(1) Za suca prekršajnog i općinskog suda može biti imenovana osoba koja je nakon položenoga pravosudnog ispita radila kao savjetnik u sudu ili u drugim pravosudnim tijelima najmanje dvije godine, odnosno bila odvjetnik, javni bilježnik, javnobilježnički prisjednik ili sveučilišni nastavnik ili suradnik na području pravnih znanosti najmanje dvije godine.

(2) Za suca prekršajnog i općinskog suda može biti imenovana i osoba koja je radila na drugim pravnim poslovima nakon položenoga pravosudnog ispita najmanje četiri godine. Vježbeniku na sudu, državnom odvjetništvu, javnobilježničkom uredu ili odvjetničkom uredu staž nakon položenoga pravosudnog ispita smatra se kao rad na drugim pravnim poslovima.

(3) Za suca trgovačkog i upravnog suda može biti imenovana osoba koja je radila kao pravosudni dužnosnik, odnosno bila savjetnik u sudu ili drugim pravosudnim tijelima, odvjetnik, javni bilježnik, javnobilježnički prisjednik ili sveučilišni nastavnik ili suradnik na području pravnih znanosti najmanje četiri godine, odnosno osoba koja je radila na drugim pravnim poslovima nakon položenog pravosudnog ispita najmanje šest godina.

(4) Za suca županijskog suda, Visokoga prekršajnog suda Republike Hrvatske, Visokoga trgovačkog suda Republike Hrvatske i Upravnog suda Republike Hrvatske može biti imenovana osoba koja je radila kao pravosudni dužnosnik najmanje 8 godina, ili je bila sudski savjetnik, odvjetnik, javni bilježnik, javnobilježnički prisjednik ili sveučilišni profesor, odnosno docent pravnih znanosti najmanje 12 godina nakon položenoga pravosudnog ispita, odnosno osoba koja je radila na drugim pravnim poslovima najmanje 12 godina nakon položenoga pravosudnog ispita.

(5) Za suca Vrhovnog suda Republike Hrvatske može biti imenovana osoba koja je najmanje 15 godina radila kao pravosudni dužnosnik ili isto toliko godina bila odvjetnik ili javni bilježnik.

(6) Za suca Vrhovnog suda Republike Hrvatske može se imenovati i sveučilišni profesor pravnih znanosti koji ima položen pravosudni ispit i najmanje 15 godina radnog staža.

(7) Prilikom imenovanja sudaca mora se voditi računa o zastupljenosti sudaca pripadnika nacionalnih manjina, sukladno odredbama članka Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

(8) Kada pripadnici nacionalnih manjina podnose prijavu na objavljeno slobodno sudačko mjesto, imaju se pravo pozivati na ostvarivanje prava koja im pripadaju sukladno odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

Članak 74.a

(1) Za suca prekršajnog, općinskog, trgovačkog i upravnog suda može biti imenovana osoba koja je završila Državnu školu za pravosudne dužnosnike.

(2) Za suca županijskog suda, Visokog prekršajnog Republike Hrvatske, Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske i Visokog upravnog suda Republike Hrvatske može biti imenovana osoba koja je radila kao pravosudni dužnosnik najmanje 8 godina.

(3) Za suca Vrhovnog suda Republike Hrvatske može biti imenovana osoba koja je najmanje 15 godina radila kao pravosudni dužnosnik ili isto toliko godina bila odvjetnik, javni bilježnik, sveučilišni profesor pravnih znanosti koji ima položen pravosudni ispit i najmanje 15 godina radnog iskustva nakon položenog pravosudnog ispita.

(4) Prilikom imenovanja sudaca mora se voditi računa o zastupljenosti sudaca pripadnika nacionalnih manjina, sukladno odredbama članka 22. stavka 2. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

(5) Kada pripadnici nacionalnih manjina podnose prijavu na objavljeno slobodno sudačko mjesto, imaju se pravo pozivati na ostvarivanje prava koja im pripadaju sukladno odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

Članak 75.

Za imenovanje za suca višeg suda moraju biti ispunjeni uvjeti, prema kojima sudac ima, osim uvjeta iz članka 74. ovoga Zakona, stručno znanje i sposobnost za obnašanje sudačke dužnosti koje se utvrđuje ocjenom obnašanja sudačke dužnosti.

Članak 88.

(1) Sudačko vijeće ocjenjuje prvi put imenovanoga suca nakon navršene druge godine rada suca, a drugi puta nakon navršene četvrte godine rada suca.

(2) U ocjenjivanju prvi put imenovanih sudaca odgovarajuće se primjenjuju odredbe članka 79. – 87. ovoga Zakona.

(3) Šest mjeseci prije isteka roka od pet godina od dana imenovanja, predsjednik suda u kojem takav sudac obavlja sudačku dužnost obavijestit će Državno sudbeno vijeće da je potrebno donijeti odluku o trajnom imenovanju suca. Uz tu obavijest predsjednik suda dostavlja i ocjenu obnašanja sudačke dužnosti, koja je za tog suca data nakon četvrte godine rada, kao i svoje mišljenje treba li tog suca trajno imenovati na sudačku dužnost.

Članak 101.

(1) Sucu prestaje sudačka dužnost ako ga u skladu s Ustavom i zakonom te dužnosti razriješi Državno sudbeno vijeće.

(2) Sucu prestaje sudačka dužnost po sili zakona u sudu u koji je imenovan:

– danom stupanja na službu u drugi sud, odnosno pravosudno ili državno tijelo,
– smrću.

(3) Rješenje kojim se utvrđuje nastupanje okolnosti iz stavka 2. ovoga članka donosi predsjednik suda u kojem je sudac obnašao dužnost i dostavlja ga Državnom sudbenom vijeću i Ministarstvu pravosuđa.

Članak 102.

- (1) U slučaju ukidanja ili preustroja suda predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske premjestit će suca na drugi sud istog stupnja.
- (2) Preustrojem se smatra spajanje i razdvajanje sudova, promjena unutarnjeg ustrojstva suda te promjena potrebnog broja sudaca u sudu sukladno Okvirnim mjerilima za rad sudaca.
- (3) Protiv odluke o premještanju sudac ima pravo prigovora u roku od tri dana. O prigovoru odlučuje vijeće Vrhovnog suda Republike Hrvatske u sastavu od pet sudaca.
- (4) Sudac može uz prethodnu suglasnost predsjednika suda u kojem je imenovan i uz svoj pristanak biti privremeno upućen na rad u drugi sud, na zahtjev predsjednika suda u koji se upućuje.
- (5) Rješenje o privremenom upućivanju na rad u drugi sud donosi predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske, uz obavijest Državnom sudbenom vijeću i Ministarstvu pravosuđa.
- (6) O vraćanju privremeno upućenog suca u sud u koji je imenovan odlučuje predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske, uz obavijest Državnom sudbenom vijeću i Ministarstvu pravosuđa.

Članak 103.

- (1) Sudac može uz svoj pristanak biti privremeno upućen na rad u sud višeg stupnja, najduže na vrijeme od četiri godine.
- (2) Predsjednik višeg suda će mu povjeriti poslove u izradi nacrtu odluka iz nadležnosti tog suda ili druge odgovarajuće poslove.
- (3) Sudac koji je privremeno upućen na rad u sud višeg stupnja, u postupku i radu na predmetima ima prava i obaveze kao viši sudski savjetnik.

Članak 105.

- (1) Ako sudac bude imenovan za ministra pravosuđa, za državnog tajnika ili ravnatelja u Ministarstvu pravosuđa, ili kao sudac međunarodnog suda ili neku drugu dužnost u međunarodnim sudovima i međunarodnim misijama sudačka dužnost mu miruje dok obnaša dužnost na koju je imenovan.
- (2) Sudac uz svoj pristanak, može biti raspoređen i na druge poslove u Ministarstvo pravosuđa, ali ne dulje od četiri godine, za koje vrijeme mu sudačka dužnost miruje.
- (3) U slučaju iz stavka 1. i 2. ovoga članka sudac ima pravo na plaću, koja je za njega povoljnija.
- (4) Rješenje o rasporedu suca prema stavku 2. ovoga članka donosi ministar pravosuđa uz suglasnost predsjednika suda u kojem sudac obnaša sudačku dužnost.
- (5) Ministar pravosuđa posebnim pravilnikom utvrdit će uvjete za upućivanje sudaca u međunarodni sud ili međunarodne misije ili neke druge dužnosti u međunarodnim sudovima.

Članak 109.

- (1) Predsjednik suda je sudac koji uz tu dužnost obavlja i poslove sudske uprave.
- (2) U sudovima s više od 20 sudaca predsjednik suda može obavljati samo poslove sudske uprave.

(3) Predsjednika suda imenuje ministar pravosuđa na temelju prijedloga predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

(4) Predsjednik suda imenuje se na četiri godine, nakon čega može biti ponovno imenovan.

(5) Predsjednik suda koji nije ponovno imenovan nastavlja obnašati sudačku dužnost u sudu u kome je imenovan za suca.

Članak 110.

Postupak za imenovanje predsjednika suda pokreće ministar pravosuđa najkasnije tri mjeseca prije isteka mandata predsjednika suda, odnosno najkasnije 30 dana nakon prestanka dužnosti predsjednika suda iz drugih zakonom određenih razloga.

Članak 111.

(1) Ministar pravosuđa objavljuje oglas u »Narodnim novinama« i poziva na podnošenje prijave za slobodno mjesto predsjednika suda u roku od 30 dana.

(2) Kandidat može biti sudac suda iste vrste i istog stupnja suda u kojem se imenuje predsjednik suda ili sudac višeg suda.

(3) Predsjednik sudačkog vijeća zatražit će od Ministarstva pravosuđa i predsjednika suda u kojem je kandidat sudac ocjene obnašanja sudačke dužnosti i druge podatke iz evidencije sudaca, koji su nužni za utvrđivanje stručne sposobnosti kandidata za obavljanje dužnosti predsjednika suda.

(4) Predsjednik sudačkog vijeća zatražit će od predsjednika neposredno višeg suda mišljenje o kandidatima za predsjednika.

(5) Kandidati su uz prijavu za predsjednika suda dužni podnijeti i svoj program rada za navedeni sud. Program rada objavljuje se na internetskim stranicama Ministarstva pravosuđa.

Članak 112.

(1) Na temelju podataka i mišljenja iz članka 111. ovoga Zakona, sudačko vijeće utvrđuje kandidate koji ispunjavaju uvjete za predsjednika suda, daje ocjenu o obnašanju sudačke dužnosti kandidata i mišljenje o kandidatima.

(2) Prijedlog sudačkog vijeća mora biti obrazložen za svakog kandidata i mora sadržavati ocjenu obnašanja sudačke dužnosti.

(3) Mišljenje i ocjenu o obnašanju sudačke dužnosti sudačko vijeće dostavlja Ministarstvu pravosuđa i predsjedniku Vrhovnog suda Republike Hrvatske

Članak 113.

(1) Ministar pravosuđa dužan je donijeti obrazloženu odluku o prijedlogu u roku od 30 dana nakon primitka prijedloga.

(2) Ako se na oglas ne javi niti jedan kandidat ili ministar ne imenuje za predsjednika suda ni jednog od kandidata koje je utvrdilo sudačko vijeće, ponavlja se postupak iz članka 111. ovoga Zakona.

(3) U ponovljenom postupku ministar pravosuđa će o kandidatima za predsjednika suda zatražiti mišljenje Opće sjednice Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

(4) Ako mišljenje iz prethodnog stavka bude pozitivno za jednog ili više kandidata, ministar pravosuđa dužan je između pozitivno ocijenjenih kandidata, imenovati predsjednika suda.

(5) Ako mišljenje Opće sjednice Vrhovnog suda Republike Hrvatske ne bude pozitivno niti za jednog od kandidata, ministar pravosuđa može imenovati predsjednika suda između kandidata koje je predložilo sudačko vijeće ili pokrenuti novi postupak za imenovanje predsjednika suda sukladno odredbama članka 111. ovoga Zakona.

(6) Prije donošenja odluke o imenovanju predsjednika suda, ministar pravosuđa obavit će razgovor sa svim kandidatima.

Članak 114.

(1) Predsjednik suda bit će razriješen dužnosti:

1. kada se u postupku nadzora nad obavljanjem poslova sudske uprave utvrde nezakonitosti i nepravilnosti u obavljanju poslova sudske uprave a koje štete redovitom i pravilnom obavljanju poslova i funkcioniranju suda,

2. kada propuštanjem nadzora ili neposredno krši propise o dodjeljivanju predmeta u rad,

3. kada kršenjem propisa ili na drugi način povrijedi načelo neovisnosti suca u suđenju,

4. kada ne podnese zahtjev za pokretanje postupka zbog počinjenoga stegovnog djela u zakonom predviđenim slučajevima,

5. kada je svojim ponašanjem ili na drugi način nanio štetu ugledu suda ili sudačkoj dužnosti na drugi način,

6. kada je privremeno udaljen sa sudačke dužnosti,

7. kada mu prestane sudačka dužnost,

8. u slučaju spajanja sudova.

(2) Predsjednik suda može i sam zatražiti razrješenje od dužnosti predsjednika suda.

Članak 115.

Prije donošenja odluke o razrješenju predsjednika suda iz razloga navedenih u članku 114. stavku 1. točki 1., 2., 3., 4. i 5. ovoga Zakona, ministar pravosuđa zatražit će pisano izjašnjenje predsjednika suda.

Članak 116.

(1) Ako predsjednik suda prestane obnašati svoju dužnost ministar pravosuđa ovlastit će suca toga ili višeg suda da, za vrijeme koje ne može biti dulje od jedne godine, obavlja poslove sudske uprave, dok predsjednik ne bude imenovan.

(2) Kada predsjednici sudova prestanu obnašati svoju dužnost radi spajanja sudova, ministar pravosuđa ovlastit će suca jednog od tih sudova ili suca višeg suda da za vrijeme, koje ne može biti dulje od jedne godine, obavlja poslove sudske uprave dok ne bude imenovan predsjednik spojenog suda.

(3) U sudovima u osnivanju ministar pravosuđa ovlastit će suca suda iste vrste, istog stupnja ili suca suda višeg stupnja da za vrijeme najduže do početka rada suda obavlja poslove sudske uprave.

Članak 121.

(1) Sud može imati službenike drugih struka s višom ili visokom školskom spremom i propisanim radnim iskustvom defektološkoga, sociološkoga, pedagoškoga, ekonomskoga, knjigovodstveno--financijskog i drugoga odgovarajućeg obrazovanja.

(2) Stručni suradnici iz stavka 1. ovoga članka kao stručni pomoćnici pomažu sucu u radu u stvarima u kojima su potrebna stručna znanja.

Članak 122.

(1) Broj sudačkih vježbenika utvrđuje predsjednik suda po prethodnoj suglasnosti ministra pravosuđa.

(2) Uvjeti i način primanja sudačkih vježbenika u sudove, kao i trajanje i način obavljanja vježbeničke prakse, uređuju se posebnim zakonom.

Članak 137.

(1) Stalni sudski tumači prevode na zahtjev suda, državnog tijela, pravne osobe ili građanina izgovoreni ili pisani tekst s hrvatskog jezika na strani jezik, sa stranog jezika na hrvatski jezik ili sa stranog jezika na drugi strani jezik.

(2) Za stalnoga sudskog tumača može se imenovati osoba koja ima završen sveučilišni diplomski studij, vlada odgovarajućim stranim jezikom i jezikom u službenoj uporabi te ima zadovoljavajući stupanj općeg i pravnog znanja.

(3) Stalne sudske tumače imenuje i razrješava predsjednik županijskog, odnosno trgovačkog suda. Stalni sudski tumači imenuju se na vrijeme od četiri godine, a nakon isteka tog vremena mogu biti ponovno imenovani.

(4) Protiv odluke kojom se zahtjev za imenovanje sudskim tumačem odbija podnositelj ima pravo žalbe Ministarstvu pravosuđa u roku od 15 dana od dostave odluke.

(5) Ministar pravosuđa propisat će pravilnikom način na koji će se utvrditi ispunjava li osoba uvjete za stalnoga sudskog tumača, njihova prava i dužnosti, te visinu nagrade i naknade troškova za njihov rad.

(6) Županijski, odnosno trgovački sud vodi popis stalnih sudskih tumača imenovanih za njegovo područje.

(7) Popis stalnih sudskih tumača za sve sudove objavljuje prema potrebi Ministarstvo pravosuđa u »Narodnim novinama«.

Članak 139.

(1) Sudsko vještačenje obavljaju pravne ili fizičke osobe.

(2) Za obavljanje sudskog vještačenja fizičke osobe moraju imati najmanje završenu srednju školsku spremu odgovarajuće struke, a pravne osobe mogu obavljati sudsko vještačenje samo u okviru svoje registrirane djelatnosti pod uvjetom da to obavljaju njihovi djelatnici koji ispunjavaju uvjete kao i fizičke osobe.

(3) Ministar pravosuđa propisat će pravilnikom način na koji će se utvrditi ispunjava li osoba uvjete za obavljanje poslova stalnoga sudskog vještaka, njihova prava i dužnosti te visinu nagrade i naknade troškova za njihov rad.

Članak 142.

Popis pravnih osoba koje obavljaju sudsko vještačenje i stalnih sudskih vještaka za sve sudove objavljuje prema potrebi Ministarstvo pravosuđa u »Narodnim novinama«.

